

Budapest Főváros IV. kerület, Újpest Önkormányzat

POLGÁRMESTERE

☒:1041 Budapest, István út. 14. ☎:231-3131 Fax:231-3133 e-mail: DerceT@ujpest.hu

---

ELŐTERJESZTÉS a Képviselő-testület 2009. március 31-i ülésére

Tárgy: Együttes, társulások piacra lépéssel árkedvezményes földgázbeszerzés

Tisztelt Képviselő-testület!

Az uniós csatlakozás előtti időszakban a hozzáértők egyöntetű feltételezése volt, hogy a vezetékes energiahordozók – ezredforduló óta – fokozatosan felszabaduló piacán előbb-utóbb jelentékeny költség-megtakarítás lesz realizálható. A versenyelvre alapozott uniós szabályozásnak ugyanis a fogyasztók számára a piaci árelőny kivívása volt a cél.

A reménybeli, jelentékeny árcsökkenéshez vezető út jogi előfeltétele, hogy a helyi önkormányzatok lehetőséget kapjanak a szabad piacra való kilépésre. Ez a lehetőség 2004 óta rendelkezésre áll.

A mesterségesen nyomott tarifával működő közüzemi, illetve egyetemleges földgáz-szolgáltatási alternatívával szemben azonban eddig csak esetlegesen volt érdemes átállni a szabad piaci beszerzésre. Az energiapiac keresleti-kínálati egyensúlyának megbomlásával ugyanis lényegében folyamatosan a hatósági szolgáltatás látszatkényelme mellett szóltak a – távlati stratégiát nélkülöző – érvek.

A szabályozási környezet modellváltása – amit nevezhetünk az energiapiac immár teljes körű liberalizációjának, avagy felszabadításának is, – az EU kérlelhetetlen versenystratégiája folytán – hamarosan a szolgáltatók szerződéskötési kényszere nélkül fog működni.

Az önkormányzatok közüzemi jogviszonyról szabadpiaci beszerzésre való áttérésének ösztönzése érdekében korábban számos kormányzati intézkedés született. A piacosítás kezdeti lelkes lendülete azonban egyfelől a lakosság átlagos fizetőképességének határai, másfelől a monopolhelyzetet élvező körök hatékony lobbija miatt hamar megtört. Olyannyira, hogy a Magyar Köztársaság a vonatkozó uniós irányelvekben rögzített 2007 júliusi határidő után sem teljesítette az energiapiac teljes felszabadítására vonatkozó közösségi előírást.

A földgázellátásról szóló 2008. évi XL. törvény új helyzetet teremtett, amennyiben az önkormányzatnak nem csupán lehetősége, hanem kötelessége is feljogosított státuszban közbeszerzés keretén belül beszereznie 2009. július 1-jétől a vezetékes földgázt.

A törvény célja a teljes verseny megteremtése a gazdaság versenyképességének fokozása érdekében, a hosszú távon fenntartható ellátásbiztonság szavatolása mellett. A törvény megfelel az Európai Unió előírásainak.

Az új földgáz-piaci modell a hatályos szabályozáshoz képest az alábbi legfontosabb változtatásokat tartalmazza:

A jelenlegi kettős - közüzemi és szabadpiaci - modell megszűnik, helyét tiszta versenypiaci modell veszi át, amelyben a versenyt csak az erőfölényes helyzetek megakadályozása, illetve a kiszolgáltatott fogyasztók védelme érdekében lehet korlátozni. A felhasználók és a kereskedők a földgáz szabadpiaci körülmények között szerezhetik be, illetve ez utóbbiak ugyanilyen módon értékesíthetik azt.

A törvény idevonatkozó szakasza:

32. § (1) Egyetemes szolgáltatást a működési engedélyben meghatározott szolgáltatási területen az egyetemes szolgáltatói engedélyes végezhet. Az egyetemes szolgáltató az egyetemes szolgáltatásra jogosult felhasználókat - igényük esetén - egyetemes szolgáltatással látja el. Egyetemes szolgáltatásra jogosult felhasználó a lakossági fogyasztó és a 20 m³/óra kapacitást meg nem haladó vásárolt kapacitással rendelkező egyéb felhasználó, valamint a 140. § (4)-(5) bekezdésében meghatározott felhasználók, az ott meghatározott ideig. (hatályos 2009. július 1-től)

140. § (4) A külön törvényben meghatározott távhőtermelési engedéllyel rendelkező felhasználó 2010. június 30-ig jogosult az egyetemes szolgáltatás igénybevételére.

(5) A 20 m³/óra fogyasztást meghaladó, de a 100 m³/óra fogyasztást el nem érő felhasználók 2010. június 30-ig jogosultak az egyetemes szolgáltatás igénybevételére.

A lakossági fogyasztók és a kisvállalkozások - a törvény által kijelölt - szűk köre földgáz egyetemes szolgáltatásra is jogosultak lesznek. Ennek keretében az egyetemes szolgáltatóktól meghatározott minőségű földgázt vásárolhatnak méltányos, könnyen és tisztán összehasonlítható, átlátható áron. Az egyetemes szolgáltatás tehát leginkább jogszabályban meghatározott ellátás-biztonsági szintet nyújtó szolgáltatási csomag és nem egy piaci viszonyoktól „eltérített” szolgáltatás.

A jelenlegi közüzemi szolgáltatók mostani ellátási területükön kötelesek lesznek egyetemes szolgáltatás nyújtására azon lakossági fogyasztók részére, akik a földgázt ilyen szolgáltatási körülmények között kívánják megvásárolni. Az egyetemes szolgáltatásra jogosult felhasználó eldöntheti, hogy a szabadpiacra lép, vagy marad az egyetemes szolgáltatónál. Ez utóbbi esetben semmilyen adminisztrációs terhe nincs a felhasználónak, hiszen a felhasználók számára a szerződéses kapcsolatok jogutódlását a törvény biztosítja. Az új modellben az elosztói és kereskedelmi funkciók szétválnak, de az egyetemes szolgáltatásban részesülő felhasználónak ez nem jelent többletterhet.

A törvényben - a korábbi gyakorlattól eltérően - szétválik a felhasználó és a fogyasztó fogalma. Felhasználónak a saját felhasználásra földgázt vásárlók, fogyasztónak pedig a lakossági felhasználók minősülnek; a terminológia elkülönítése összhangban van a Ptk. vonatkozó rendelkezéseivel.

Az egyetemes szolgáltatók ellenőrzött beszerzési költségeit jogszabályban meghatározott és a Magyar Energia Hivatal által ellenőrzött kereskedelmi árrésszel növelhetik, e két tényező határozza meg az egyetemes szolgáltatásban részesülő felhasználók díjait.

Az együttműködő földgázrendszer használatának vonatkozásában továbbra is megmarad a miniszteri hatósági árkontroll, amelyre lehetőséget biztosít az Európai Unió földgáz irányelve. A rendszerhasználati díjak mértékét külön jogszabály állapítja meg.

A hatályos törvény alapján jelenleg a felhasználók egy része a szabadpiacon, másik (nagyobb) része a közüzemben vételez; ez utóbbiban hatósági ár érvényesül mind a nagykereskedelmi, mind a kiskereskedelmi piacon. A törvény koncepciója értelmében az árszabályozás teljesen átalakul. A végfelhasználói árak - az egyetemes szolgáltatás árszabályozásának kivételével - nem hatósági árak lesznek.

Magyarország földgázellátása jelenleg mintegy 80%-os mértékben import földgázra alapozódik. A földgáz-behozatal 85-90%-a volt Szovjetunió területéről érkezik. A behozatal jelentős mértékben hosszú távú szerződéseken alapszik. Tekintettel arra, hogy Oroszország nem érdekelt földgáziparának liberalizálásában, így földgázellátásunkban továbbra is domináns helyzetben lesz a keleti importot lebonyolító korábbi közüzemi nagykereskedő. A törvény alapkonceptiója a piaci viszonyok megerősítése.

Külföldi és hazai példákra tekintettel a helyi önkormányzatoknak kizárólag együttesen, közös beszerzési tömörülés(ek)be tagozódva lehet esélyük valódi alkupozíció, illetve partneri viszony kialakítására, s főleg a méretgazdaságosságból adódó ún. árvezérlő funkció kiharcolására, relatív árelőny elérésére.

Nyugaton ugyanis régen közismert a helyhatóságok kulcsszerepe. A német, a francia vagy a belga lakosság szolgáltató-választásának elsősorú igazodási pontja ti. nem más, mint a település helyhatósága. A helyhatósági energiátenderen született döntés tehát a háztartások számára orientáló jellegű, hitelesítő pontként szolgál.

A reklámértékű önkormányzati kulcsszerep tényét – amit a hazai energiaszolgáltatók menedzsmentje is ismer – ajánlatos széles körben terjeszteni, mivel elképzelhető, hogy a helyi önkormányzat alkuképessége nyújt segítséget az illetékességi körébe tartozó lakosság számára. Nevezetesen azzal, hogy lehetővé teszi az általa kialakított, kedvezőbb feltételek melletti csatlakozást, ha a körülmények azt egyébként megengedik.

A hazánkban működő energetikai társaságok vezetői bizonyára számítanak arra, hogy a kiteljesedő magyar szabadpiacon is zömmel hasonló tendencia prognosztizálható, ilyen módon célszerű, ha az önkormányzatok piaci pozíciójukat együttesen igyekeznek kiaknázni.

Az ipari és az ún. nem háztartási fogyasztók számára már 2004. óta nyitva áll a versenypiacra való kilépés lehetősége.

Az uniós csatlakozáskor hatályba lépő, a közbeszerzésekről szóló a 2003. évi CXXIX. törvény (továbbiakban: Kbt.) „a víz és vezetékes energiahordozók” beszerzése tekintetében, az általános közbeszerzési kötelezettséget megállapító alaprendelkezése okán – 2004. májusa óta már - közbeszerzési kötelezettség alá esik.

Amennyiben a beszerzés értéke eléri a közösségi értékhatárt (206.000 euró, 53.012.225 forint), független hivatalos közbeszerzési tanácsadót szükséges alkalmazni (Kbt. 9. §). Következésképpen ezen projekt teljes körű lebonyolításával egy hivatalos közbeszerzési tanácsadónak minősülő szakértő-szervezetet kell megbízni. Az előzetes piackutatás szerint a közbeszerzés lebonyolításánál igénybeveendő szakértő-szervezet várható díja max. 2 millió Ft + ÁFA, tehát a megbízása nem tartozik a Kbt. hatálya alá.

Fenti gondolatmenetet követve a célszerűség diktálja, hogy több önkormányzat együttesen lépjen ki a szabadpiacra. Ennek kiváló keretet ad a Budapesti Kerületek Önkormányzati

Szövetsége (BKÖSz). A BKÖSz tagjai közül 7 budapesti kerület jelezte, hogy részt kíván venni a tervezett közös közbeszerzésben. Ezek a kerületek nevezetesen a IV., XVI., XVII., XVIII., XIX, XX., és a XXI. A kerületek a közbeszerzéshez szükséges mennyiségi és megoszlási adatokat begyűjtötték és a XVIII. kerületi Önkormányzatnak megküldték. A BKÖSz vállalja, hogy a kerületek nevében a közbeszerzést lebonyolítja. A beszerzéssel kapcsolatos költségeket a kerületek egymás között a kerületi lakosság szám arányában osztják meg.

A beszerzést lehetővé tevő alábbi határozati javaslatok változatlan tartalmú elfogadása, és maradéktalan végrehajtása szükséges. A résztvevők nem egyöntetű akaratnyilvánítása a projekt sikerét veszélyezteti.

Kérem a Tisztelt Képviselő-testületet, támogassa a szóban forgó gázenergia-beszerzési projektet és a lehetőséget biztosító határozati javaslatokat!

1. Határozati javaslat:

Budapest Főváros IV. kerület Újpest Önkormányzat Képviselő-testülete felhatalmazza a Polgármestert, hogy az Önkormányzat helyett és nevében eljárva, a Budapesti Kerületek Önkormányzati Szövetsége felé kötelezettséget vállaljon a vezetékes földgáz beszerzése érdekében.

Határidő: folyamatos

Felelős: polgármester

2. Határozati javaslat:

Budapest Főváros IV. kerület Újpest Önkormányzat Képviselő-testülete elfogadja, hogy a Budapesti Kerületek Önkormányzati Szövetségén keresztül bonyolított közbeszerzési eljárásban a Budapesti Kerületek Önkormányzati Szövetségének javaslata szerinti módon szerzi be az Önkormányzat és az általa fenntartott költségvetési szervek, valamint az egyes tagönkormányzatok kizárólagos tulajdonában álló gazdasági társulások gázenergia szükségletét.

Határidő: folyamatos

Felelős: polgármester

3. Határozati javaslat:

Budapest Főváros IV. kerület Újpest Önkormányzat Képviselő-testülete a gázenergia-beszerzésére irányuló közbeszerzési eljárása feladatait a Budapesti Kerületek Önkormányzati Szövetsége által kiválasztott bonyolítóra (szakértő-szervezet) bízza és gondoskodik a bonyolítási díj arányosan meghatározott mértékben való rendelkezésre bocsátásáról.

Határidő: folyamatos

Felelős: polgármester

4. Határozati javaslat:

Budapest Főváros IV. kerület Újpest Önkormányzat Képviselő-testülete kötelezettséget vállal arra, hogy a Budapesti Kerületek Önkormányzati Szövetsége által kiválasztott bonyolító (szakértő-szervezet) felé igény és előírás szerint a határidőket betartva közli a vezetékes földgáz igényét.

Határidő: folyamatos

Felelős: polgármester

5. Határozati javaslat:

Budapest Főváros IV. kerület Újpest Önkormányzat Képviselő-testülete vállalja, hogy a liberalizált energiapiacról való közös beszerzés előnyeinek kihasználása érdekében minden további szükséges döntést soron kívül meghoz, és minden felhatalmazást megfelelő időben megad a Polgármestereknek.

Határidő: folyamatos

Felelős: polgármester

6. Határozati javaslat:

Budapest Főváros IV. kerület Újpest Önkormányzat Képviselő-testülete vállalja, hogy a vezetékes földgáz közös beszerzésének fedezetét, költségvetési rendeletbe foglalva, megfelelő határidőben biztosítja, ideértve a közbeszerzési bonyolítóval kötendő szerződés fedezetét is.

Határidő: folyamatos

Felelős: polgármester

Újpest, 2009. március 23.

Dr. Derce Tamás